

SHIFT.

in opdracht voor

gemeente
Schiedam

Een schoner Schiedam-Oost.

Rapportage van het VANG-Support traject.

8 april 2021

www.shiftgedrag.nl

Inleiding

Vanuit gemeente Schiedam kwam de vraag voor een adviseur die beleidsmatig mee- en tegen-denkt in het voornamelijk uit 'doeners' bestaande projectteam. Er was een plan om een actie te organiseren in de wijk Oost waar enorm veel vervuilingproblematiek bestaat. De actie hield in dat het vuil verzameld en geëxposeerd zou worden op het van 't Hoffplein. Om bewoners mee te nemen in het doel van deze actie zou vooraf, tijdens en na de actieperiode (expositie afval op het van 't Hoffplein, slotactiviteit) uitgebreid en met diverse middelen gecommuniceerd worden. Doel was om in gesprek met inwoners drempels voor goed afvalgedrag weg te halen.

Wij hebben gemeente Schiedam ondersteund door middel van het strategisch meedenken in de actie en een observatie op locatie met daaruit voortvloeiende adviezen.

Actie en draaiboek

In eerste instantie hebben we ons gericht op het draaiboek en zijn we aangesloten bij een overleg met de gemeente Schiedam en Irado. We zijn gestart met het maken van het draaiboek. Bij het bespreken van de ideeën en brainstormrichtingen met Irado bleek wel dat het probleem zo hardnekkig is dat we dat niet even met 1 actie kunnen gaan oplossen. Gedrag veranderen bij een moeilijke doelgroep als deze (werkimmigranten van Poolse en Bulgaarse afkomst) lukt niet in een paar weken. Het zou zelfs averechts kunnen gaan werken als we niet precies weten wat er speelt.

We hebben toen samen besloten om te gaan zoeken naar een strategie hoe we dit probleem voor de lange termijn kunnen aanpakken.

Observatie op locatie + advies

Om een beter beeld te krijgen van de situatie en de problemen is een gedragspsycholoog op locatie gaan observeren. Tijdens de observatie werd onder andere gekeken naar de basisonderdelen van het voorkomen van zwerfafval:

1. Informatievoorziening op orde
2. Zorg voor uniforme en opvallende afvalbakken
3. Afvalbakken goed bereikbaar en op logische plekken
4. Voldoende capaciteit afvalbakken
5. Geen verloedering van gebied (bijv. geen graffiti of kapotte stickers)
6. Houd het gebied schoon (van afval)

Tijdens de observatie bleek dat op enkele punten nog winst te behalen is en dat de punten 2,3 en 5 al wel redelijk goed geborgd zijn. Winst valt er te behalen op informatievoorziening, voldoende capaciteit van de afvalbakken en het gebied schoon houden van afval. De doelgroep spreekt de Nederlandse taal niet en is waarschijnlijk slecht op de hoogte over afvalscheiding

en de regels rondom bijplaatsing/ grofvuil. De afvalbakken zaten overvol of waren geblokkeerd (karton dat er klem in zat) en er lag veel zwerfafval in de straten. Duidelijk werd dat het gewenste gedrag nog niet altijd mogelijk of makkelijk was.

Belangrijkste advies is om eerst te focussen op de basisonderdelen zodat het mogelijk wordt de gewenste injunctieve norm uit te stralen (samen de straten schoon houden). Een communicatiecampagne over de gewenste norm terwijl de straten alsnog vol met afval liggen, impliceert juist dat het de injunctieve norm is om niet te luisteren naar wat de gemeente of Irado zegt.

Uit de bestaande en verkregen informatie (uit observatie + interview) werd niet duidelijk wat de doelgroep beweegt. Is er bijvoorbeeld bewustzijn en motivatie aanwezig? Zo lang deze informatie mist is het niet mogelijk om vast te stellen waardoor het zwerfafval probleem precies ontstaat/ blijft bestaan. De doelgroep is moeilijk te bereiken omdat ze meestal alleen hun eigen taal spreken en vaak van huis zijn.

Er zal meer informatie nog zijn in de vorm van interviews/vragenlijsten (al dan niet via de uitzendorganisaties en wellicht via een tolk) om erachter te komen wat de doelgroep weet en wat hun drijfveren zijn, alvorens een campagne op hen los te laten. Dus waarom doen ze wat ze nu doen? Wat houdt ze tegen om het juiste gedrag uit te voeren en wat zou hen motiveren tot het juiste gedrag? Zolang we dit niet helder hebben is de kans dat een campagne of actie niet aansluit bij de doelgroep zeer groot. De gemeente gaat nu samen met Irado bespreken hoe het vervolg eruit ziet.

Behaalde resultaten

- Deelname aan projectteam en advies over de actie + start met draaiboek
- Observatie op locatie en een interview
- Gedragsadvies gebaseerd op de observatie over het afvalprobleem in de wijk Schiedam-Oost
- Inspiratie voor 'hoe nu verder': hoe kunnen we zorgen dat we inzicht krijgen in de doelgroep?

Over dit document

Dit document is opgesteld door Shift Behavioural Change Consultancy. Heeft u vragen of opmerkingen naar aanleiding van dit document of wilt u meer informatie? Dan kunt u contact opnemen met onderstaand contactpersoon.

Over Shift

Shift is een onderzoeks- en adviesbureau gespecialiseerd in gedragsverandering dat is opgericht in 2015 en bestaat uit een ondernemend en enthousiast team van gedragswetenschappers. Wij werken samen met overheden en organisaties uit allerlei verschillende branches en we adviseren, voeren projecten uit en delen kennis op het gebied van gedragsbeïnvloeding. Hierbij specialiseren we ons in het bevorderen van de verkeersveiligheid tot aan het bevorderen van milieubewust gedrag.

Contactpersoon
Mirjam van Huizen
Mirjam@shiftgedrag.nl
06 41 34 34 73

SHIFT.

Behavioural Change
Consultancy

Shift Behavioural Change Consultancy
Spoorstraat 30
6511 AH, Nijmegen
024 – 202 24 34

KVK nr.: 63769727
BTW nr.: NL855393130B01
IBAN: NL61BUNQ2206489201

